

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
АГЕНЦИЯ ЗА ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН НАДЗОР

София 1000, бул. "Цар Освободител" №6,

www.isa.minfin.government.bg

тел. 981 78 57, факс 981 70 06

УКАЗАНИЯ № 22
от 17.12.2002 г.

ОТНОСНО: Изискванията, необходимите документи, реда за кандидатстване и издаване на лицензия за доброволно здравно осигуряване и на разрешения за нови здравноосигурителни пакети, и одобряване на промените в тях

На основание чл. 99к, ал. 2, т. 13 във връзка с чл. 99к, ал. 2, т. 1 и т. 2, чл. 99 и чл. 99д от Закона за здравното осигуряване, във връзка с реда и документите за издаване на лицензия за доброволно здравно осигуряване, Агенцията за застрахователен надзор дава следните

Указания:

I. Общи изисквания към дружествата – кандидати за лицензия

Дружествата, които кандидатстват за лицензия за извършване на дейност по доброволно здравно осигуряване по реда на чл. 99 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО), трябва да отговарят на следните законоустановени изисквания към момента на подаване на заявлението за получаване на лицензия относно:

1. Правно-организационна форма на дружеството:

1.1. Дружествата в процес на регистрация - да са учредени като акционерни дружества на проведено учредително събрание при условията и по реда на Търговския закон;

1.2. Заварените дружества по смисъла на § 101 и § 103 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗЗО (ПЗР на ЗИДЗЗО), обнародван в "Държавен вестник", бр. 107 от 2002 г. - да са вписани в търговския регистър със съдебно решение като акционерни дружества.

2. Предмет на дейност - дружеството трябва да има предмет на дейност само доброволно здравно осигуряване.

3. Търговското наименование (фирмата) на дружеството задължително да съдържа поотделно или в комбинация думите "здравен" и "осигуряване" или техни производни.

4. Капитал на дружеството - размер, начин на внасяне и вид на вноските:

4.1. Дружеството трябва да има капитал, чиито размер е най-малко равен или по-висок от минимално изискуемия от закона (съгласно чл. 93, ал. 1 от ЗЗО) размер от 500 000 лева;

4.2. Към момента на подаване на заявление за издаване на лицензия записаният капитал по т. 4.1. трябва да бъде изцяло внесен в българска или чуждестранна банка, получила разрешение от БНБ за извършване на банкова дейност;

4.3. Вноските в капитала трябва да бъдат само парични.

5. Акционери на дружеството, кандидатстващо за лицензия:

5.1. Акционер може да бъде както местно, така и чуждестранно физическо или юридическо лице;

5.2. Не може да бъде акционер (пряко или чрез свързани лица) лице, което упражнява или е съдружник или акционер в друго дружество, упражняващо охранителна или сходна с нея дейност по смисъла на § 1, т. 1 и т. 2 от ДР на Закона за застраховането;

5.3. Не може да бъде акционер лице, което е назначено за директор или заместник-директор на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) или на РЗОК;

5.4. Акционерите, притежаващи самостоятелно или заедно със свързани лица 10 и повече на сто от акциите, трябва да отговарят на условията по т. 5.2. и 5.3. по-горе, както и да подадат декларацията по чл. 94, ал. 1, придружена от необходимите документи към нея, определени в чл. 95, ал. 2 от ЗЗО.

6. Органи на управление на дружеството:

За членове на органите на управление могат да бъдат избрани както физически, така и юридически лица. Тези лица, в зависимост от системата на управление на дружеството (едностепенна или двустепенна), трябва да отговарят на следните условия:

6.1. Физическите лица - членове на Надзорния и Управителния съвети, съответно на Съвета на директорите, както и физическите лица, представляващи дадено юридическо лице като член на такъв съвет, трябва да отговарят на условията по чл. 97, ал. 2 от ЗЗО;

6.2. Физическите лица - Председатели на Надзорния и на Управителния съвет, съответно Председатели на Съвета на директорите, както и физическите лица, представляващи юридическото лице, избрано за председател на такъв съвет, трябва:

6.2.1. да отговарят на условията по чл. 97, ал. 2 от ЗЗО, както и

6.2.2. да имат постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната.

6.3. Физическите лица, избрани за Изпълнителни директор или овластени да осъществяват правомощия по чл. 235 от Търговския закон, както и физическите лица, представляващи юридическото лице, натоварено с такива функции, трябва:

6.3.1. да отговарят на условията по чл. 97, ал. 2 от ЗЗО;

6.3.2. да имат постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната, както и

6.3.3. да притежават професионален опит в сферата на застраховането и осигуряването, съгласно чл. 97, ал. 8 от ЗЗО.

6.4. Юридическите лица, избрани на някоя от длъжностите по т. 6.1. – т. 6.3. по-горе, трябва да отговарят на изискванията на чл. 97, ал. 2, т. 3, т. 4, т. 7, т. 8, т. 9 и т. 10 от ЗЗО.

7. Актюер на дружеството – за актюер може да бъде назначено лице, което:

7.1. отговаря на условията по чл. 97, ал. 2 от ЗЗО,

7.2. има постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната,

7.3. има изискващата се за актюер специалност и/или квалификация, както и

7.4. притежава професионален опит в сферата на застраховането и осигуряването, съгласно чл. 97, ал. 8 от ЗЗО.

II. Подаване на заявлението, изисквания към неговото съдържание и приложенията към него

Заявлението за издаване на лицензия за извършване на дейност по доброволно здравно осигуряване е в писмена форма и съдържа информация за фирмата, седалището, адреса за кореспонденция, номерата на телефон и факс на заявителя.

Заявлението трябва да е подписано на всяка страница от лицето, представляващо заявителя съгласно решението, взето от учредителното събрание (за дружествата в процес на учредяване), съответно съгласно удостоверение за актуално съдебно състояние (за заварените дружества по § 101 и §103 от ПЗР на ЗИДЗЗО).

Заявлението завършва със списък на приложенията към него документи, изготвен съобразно Приложение № 1 към тези Указания.

Към заявлението се прилагат следните документи:

1. Устав на дружеството, приет на проведеното учредително събрание - за дружествата в процес на учредяване; заварените дружества по § 101 и § 103 от ПЗР на ЗИДЗЗО прилагат актуален текст на Устава на дружеството (с отразените в него извършени промени), представен в съда и вписан в търговския регистър.

Дружествата в процес на учредяване представят към Устава и протокол от учредителното събрание на дружеството, на което този Устав е бил приет.

2. Списък на акционерите, съдържащ данни за тях: име, ЕГН, местожителство и постоянен адрес (за физическите лица), съответно фирма, правно-организационна форма, седалище, фирмено дело, адрес на управление и код по БУЛСТАТ (за юридическите лица), както и данни за размера на участието им в капитала на дружеството.

Списъкът се изготвя съгласно приложения образец – Приложение № 2 към тези Указания.

3. Декларации по чл. 94, ал. 1 от ЗЗО от лицата, притежаващи 10 и повече на сто от акциите на дружеството. Декларациите по чл. 94, ал. 1, както и тези по чл. 94, ал. 2 и по чл. 95, ал. 2, т. 2 от ЗЗО следва да са по образците, утвърдени със заповед на директора на Агенцията за застрахователен надзор (Агенцията) - Приложение № 3, Приложение № 4.1. и Приложение № 4.2. към тези Указания.

Декларациите по чл. 94, ал. 1 от ЗЗО следва да са придружени с всички необходими документи по чл. 95, ал. 2 от ЗЗО.

4. Прогноза за дейността на здравноосигурителното дружество - обща и по отделните здравноосигурителни пакети, за които заявителят кандидатства.

Прогнозата е за първите три години от дейността на дружеството и трябва да съдържа данни относно: очакваните приходи от премии, очакваните разходи за заплащане на здравни услуги и стоки, очакваните разходи за извършване на дейността, очаквания размер на средствата по фондове и резерви.

Прогнозата за отделните здравноосигурителни пакети се изготвя в табличен вид съгласно образец - Приложение № 5 към тези Указания.

Общата прогноза за дейността на дружеството се изготвя в свободен текст. Тя следва да бъде придружена от Методика (Обяснителна бележка), съдържаща информация относно:

- макроикономически показатели, послужили като основа за извършените технически калкулации;
- основни маркетингови сегменти и съответни политики, в т. ч. по отношение на основните видове здравни услуги и стоки;
- използвани данни (демографски, медико-социални и др.), за какъв период от време се отнасят, ползваните специализирани източници;

- статистически данни за заболяемостта на осигурените лица и за какъв период от време се отнасят;
- ценова база, използвана при калкулацията на здравните услуги;
- начини и методи на разплащане между здравноосигурителното дружество и изпълнителите на медицинска помощ (както за извънболничната помощ, така и за стационарно лечение).

5. Програма за инвестиране на временно свободните парични средства за първите три години от дейността на дружеството. В програмата се посочват видовете активи, в които ще бъдат инвестирани образуваните от дружеството здравноосигурителни резерви, собствените средства, както и размерът на инвестициите по видове активи.

Програмата задължително трябва да съдържа информация по точките, посочени в Приложение № 6 към тези Указания.

6. Описание на здравноосигурителните пакети, които дружеството ще предлага - общи условия, тарифи и технически планове към тях.

6.1. Общите условия се изготвят по отделните здравноосигурителни пакети и следва ясно и недвусмислено да определят:

6.1.1. покритието по съответния пакет и изключенията от него;

6.1.2. условията, реда и сроковете за плащане на здравноосигурителните премии, както и последиците от неплащане или неточно плащане;

6.1.3. условията и реда за ползване на здравните услуги и за получаване на здравните стоки;

6.1.4. условията, реда и сроковете за възстановяване на направени разходи (когато доброволното здравно осигуряване се осъществява чрез възстановяване на разходи – чл. 87, ал. 2 от ЗЗО);

6.1.5. условията, реда и сроковете за прекратяване или изменение на здравноосигурителното правоотношение.

6.2. Техническите планове съдържат аналитично представяне на следните елементи на премията:

6.2.1. нето-премия (в т. ч. добавка за сигурност);

6.2.2. аквизиционни (в т. ч. комисионни) разходи;

6.2.3. административни разходи;

6.2.4. други разходи с аналитичната им разбивка.

7. Образци от здравноосигурителните договори по всеки от здравноосигурителните пакети, за които дружеството кандидатства и е представило документи по предходната точка.

8. Документи, удостоверяващи изпълнението на изискванията на чл. 97, ал. 2 – 8 от ЗЗО за членовете на органите на управление и за актюера, а именно;

а) свидетелство за съдимост;

б) нотариално заверено копие от дипломата за завършено висше образование, а за актюера и документ, удостоверяващ придобитата специалност и/или квалификация по актюерски науки;

в) декларации по чл. 97, ал. 2, т. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 за лицата по чл. 97, ал. 2, 3, 4, 5 и 7 от ЗЗО и по чл. 97, ал. 2, т. 3, 4, 7, 8, 9 и 10 за лицата по чл. 97, ал. 6 от ЗЗО, както и декларации от лицата по чл. 97, ал. 2 – 7, че не са членове на събранието на представителите, на управителния съвет и на контролния съвет на НЗОК – чл. 18 от ЗЗО, както и че не са назначени за директор и заместник-директор на НЗОК и на РЗОК – чл. 21 от ЗЗО;

Декларациите се попълват от лицата по образец, както следва:

- лицата по чл. 97, ал. 2, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 от ЗЗО попълват декларацията по образец - Приложение № 7.1. към тези Указания;
  - лицата по чл. 97, ал. 6 от ЗЗО попълват декларацията по образец - Приложение № 7.2. към тези Указания;
  - лицата по чл. 97, ал. 7 от ЗЗО попълват декларацията по образец - Приложение № 7.3. към тези Указания.
- г) нотариално заверен образец от подписа на лицата, представляващи дружеството;
- д) копие от личната карта или друг документ, удостоверяващ постоянното местожителство в страната или полученото разрешение за продължително пребиваване в страната за лицата по чл. 97, ал. 3, ал. 4, ал. 5 и ал. 7 от ЗЗО;
- е) документи, които удостоверяват притежаването на професионален опит в застраховането и осигуряването по смисъла на чл. 97, ал. 8 от ЗЗО за лицата по чл. 97, ал. 4, ал. 5 и ал. 7 от ЗЗО.

9. Писмено доказателство за внесен капитал по чл. 93 от ЗЗО, както следва:

9.1. За дружествата в процес на учредяване - Удостоверение за внесен капитал от банката по чл. 93, ал. 3 от ЗЗО;

9.2. За заварените дружества по § 101 и § 103 от ПЗР на ЗИДЗЗО - Удостоверение от съответната банка за внесен капитал. В случаите, когато при вписване на дружеството в търговския регистър не е бил внесен целия капитал (чл. 174, ал. 1, т. 3 от Търговския закон), съответно при вписване на увеличението на капитала не е бил внесен целия размер на увеличението (чл. 192а, ал. 1, т. 2 от Търговския закон), следва да бъдат приложени и документи, удостоверяващи последващото внасяне от акционерите на пълния размер на невнесената част от капитала – платежни нареждания, извлечения от банкови сметки и др.

10. Документ за платена в полза на Агенцията такса за разглеждане на заявлението за издаване на исканите лицензия и разрешения, в размер съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за застрахователен надзор.

11. Заварените дружества по § 101 и § 103 от ПЗР на ЗИДЗЗО освен изброените в т.1 – 10 по-горе документи подават в Агенцията и следните допълнителни документи:

11.1. Преписи от съдебните решения за вписване на дружеството в търговския регистър при съответния окръжен съд и за вписване на промени по партидата на дружеството в търговския регистър;

11.2. Удостоверение за актуално съдебно състояние на дружеството, издадено от съда най-много един месец преди представянето му в Агенцията;

11.3. Годишни баланси, Отчети за приходите и разходите, Отчети за паричния поток, Отчети за собствения капитал на заявителя за отчетните (финансови) години след регистрирането му като търговско дружество;

11.4. Справка съгласно Приложение № 8 към тези Указания.

Всички документи към заявлението за издаване на лицензия се представят в оригинал или в заверено (на всяка страница) копие с изключение на документите, за които изрично е посочено изискване за представяне на нотариално заверено копие. Заверката от кандидата за лицензия се извършва с подписите на лицата, избрани на учредителното събрание да представляват дружеството (в процедура на учредяване), съответно с подписа на представляващото лице и печата на дружеството – за заварените дружества.

III. Процедура по проверка на подаденото заявление и издаване или отказ от издаване на исканата лицензия

1. Заявлението за издаване на лицензия за доброволно здравно осигуряване заедно с приложенията към него се подава до Агенцията за застрахователен надзор. Посочените документи се внасят в деловодството на Агенцията на адрес гр. София, бул. "Цар Освободител" № 6, ет. 5.

Заявлението и приложенията към него се подават в два еднакви екземпляра на хартиен носител, както и на един магнитен носител със същото съдържание.

2. Агенцията издава или отказва да издаде лицензия за доброволно здравно осигуряване в двумесечен срок от подаване на съответното заявление.

3. При непълнота, неточност или противоречие със законовите изисквания на представените от заявителя документи, следва:

3.1. Агенцията, в срок до един месец след подаване на заявлението и приложенията към него, да изиска от дружеството - заявител отстраняване на констатираните нередности в тях.

3.2. Дружеството следва да представи в Агенцията коригираните, съответно допълнителните документи по т. 3.1., в едномесечен срок от получаване на писмото, с което Агенцията го уведомява за констатираните нередности.

3.3. В случай на неизпълнение изискванията на Агенцията по т. 3.2., същата може да откаже издаването на лицензия на дружеството – заявител (чл. 99а, т. 2 от ЗЗО).

4. Агенцията може да поиска становище от министъра на здравеопазването по съдържанието и изпълнимостта на здравноосигурителните пакети, предлагани от дружеството – кандидат за лицензия. Становището се изготвя в седемдневен срок от получаване на искането на Агенцията.

5. Двумесечният срок по т. 2 не тече за периода по т. 3.2. и по т. 4 от раздел III на настоящите указания (чл. 99, ал. 3 от ЗЗО и чл. 13, ал. 4 от Закона за административното производство).

6. Агенцията може да откаже издаването на лицензия, ако е налице която и да е от хипотезите по чл. 99а от ЗЗО.

7. В случай, че при прегледа на представените заявление и документи се установи, че данните в тях удостоверяват съответствие с изискванията на Закона за здравното осигуряване, Агенцията уведомява писмено дружеството – заявител на посочения от него адрес за кореспонденция, че няма основание за отказ от издаване на исканата лицензия. В писмото се посочва и номера на банковата сметка, по която трябва да бъде заплатена дължимата такса за издаване на лицензия.

8. Връчването на издадената лицензия става при представяне на оригинален документ (платежно нареждане или др.) за внесена по сметка на Агенцията такса, дължима за издаването на лицензия.

9. Издадената лицензия включва и разрешения за извършване на дейност по изрично изброените в нея видове здравноосигурителни пакети, за които заявителят е кандидатствал и за които е представил съобразени с изискванията на ЗЗО документи по т. 6 и т. 7 от раздел II на тези Указания.

IV. Предлагане на нови здравноосигурителни пакети и извършване на промени в одобрените здравноосигурителни пакети

1. Здравноосигурително дружество, което иска да предлага нови здравноосигурителни пакети, с които се разширява обхвата на дейността по вече издадената лицензия за дейност по доброволно здравно осигуряване, подава искане до Агенцията за издаване на съответното разрешение.

Искането по чл. 99д, ал. 1 от ЗЗО за издаването на допълнително разрешение за предлагане на нови здравноосигурителни пакети е в писмена форма и съдържа описание на пакета (пакетите), за които се иска разрешението.

Към искането се прилагат следните документи:

- 1.1. Общи условия по съответния здравноосигурителен пакет;
- 1.2. Тарифи и технически планове към пакета, изготвени в съответствие с раздел II, т. 6 на тези Указания;
- 1.3. Образци от здравноосигурителните договори по всеки от здравноосигурителните пакети, за които дружеството кандидатства за издаване на допълнително разрешение.

2. Промени в здравноосигурителните пакети, за които дружеството вече притежава разрешение за предлагането им, се извършват след одобрение от Агенцията. Одобрението се издава въз основа на искане в писмена форма, депозирано от здравноосигурителното дружество съгласно разпоредбата на чл. 99д, ал. 2 от ЗЗО.

В искането следва да бъдат посочени промените в съответния пакет, съответно в кои от елементите на пакета (общи условия и/или тарифи и/или технически планове) са извършени промените.

Към искането се прилага и пълният текст на съответния(ите) документ(и): общи условия и/или тарифи и/или технически планове, като в текста следва да са нанесени съответните промени.

3. Агенцията може да поиска становище от министъра на здравеопазването по съдържанието и изпълнимостта на здравноосигурителните пакети, както при искане за издаване на допълнително разрешение за предлагане на нови здравноосигурителни пакети (чл. 99д, ал. 1 от ЗЗО), така и при искане за издаване на одобрение на промени в разрешените здравноосигурителни пакети (чл. 99д, ал. 2 от ЗЗО). Становището на министъра на здравеопазването се изготвя в седемдневен срок от получаване на искането на Агенцията. Едномесечният, съответно 14-дневния срок по чл. 99д, ал. 3 от ЗЗО за произнасяне на Агенцията по постъпилото искане не тече до получаването (в рамките на седемдневния срок) на становището на министъра на здравеопазването.

ДИРЕКТОР : .....
/РУМЕН ГЪЛЪБИНОВ/